

Številka: U-I-79/25-35

Datum: 22. 12. 2025

**PRITRDILNO LOČENO MNENJE
SODNICE DR. NEŽE KOGOVŠEK ŠALAMON
K DELNI ODLOČBI ŠT. U-I-79/25 Z DNE 11. 12. 2025**

Z delno odločbo št. U-I-79/25 v celoti soglašam. V tem pritrdilnem ločenem mnenju želim opozoriti le na nekaj dodatnih poudarkov. Prvi je, da je reformiranje zdravstvenega sistema nujno. Tako uradni podatki kot tudi posamični primeri, o katerih poročajo mediji, zdravniki sami ali njihove stanovske organizacije, pričajo o številnih težavah, s katerimi se je treba spoprijemati. S tega vidika je popolnoma razumljivo, da sta izvršilna in zakonodajna veja oblasti ukrepali s sprejetjem novega zakona.

Predmet delne odločbe št. U-I-79/25 sta dve vprašanji zdravstvene reforme. Prvo je ureditev dodatnega dela zdravnikov iz javne zdravstvene mreže v tržni dejavnosti v zasebnem sektorju, drugo pa prepoved sklepanja pogodb med javnimi zavodi in koncesionarji (v delu koncesijske dejavnosti) z zdravniki, ki imajo status samostojnega podjetnika. Pri prvem vprašanju je bila ustavna presoja opravljena z vidika svobode dela iz 49. člena Ustave, pri drugem vprašanju pa z vidika svobodne gospodarske pobude iz 74. člena Ustave. Treba je opozoriti, da je skladno z zahtevami ustavnega prava treba presojo teh dveh različnih vprašanj opraviti po dveh različnih ustavnopravnih testih. Zato se je presoja posega v svobodo dela izšla drugače kot presoja posega v svobodno gospodarsko pobudo. Pri presoji svobode dela je v ospredju ustavna pravica posameznika, v primeru posega v to pravico pa se presoja opravi po strogem testu sorazmernosti, ki vsebuje vse tri elemente – presojo primernosti, nujnosti in sorazmernosti v ožjem smislu. Pri presoji posega v svobodo dela se je presoja ustavila na nujnosti – soglasno smo presodili, da je bil ukrep skoraj popolne zakonske prepovedi dodatnega dela zdravnikov iz javnih zavodov v zasebnem sektorju preveč skrajn ter da ima zakonodajalec na voljo številne milejše možnosti za omejevanje tovrstnega dela, pri čemer mora omejitve vedno prepričljivo utemeljiti s podatki in analizami. Skrajnost ukrepa je bila še toliko bolj izrazita ob našem zavedanju, da so se soglasja za izvajanje dodatnega dela pri zasebnikih dolga leta skrajno problematično izdajala celo *tacite* (tj. če je zdravnik zaprosi za soglasje in mu v 30-ih dneh ni bilo izdano, se je štelo, da je soglasje izdano), kar je popoln unikum v javnem sektorju, v zasebnem pa je tak pristop sploh nepredstavljen. Presojo je torej zaznamoval

vtis, da je zakonodajalec prešel od ene skrajnosti k drugi, od odsotnosti vsakršnega nadzora na skoraj absolutno prepoved.

Kot rečeno, se je ustavnosodna presoja posega v svobodno gospodarsko presojo iztekla drugače, saj je tudi test presoje drugačen, prilagojen. Pri presoji posega v to pravico je presoja Ustavnega sodišča praviloma zadržana. Poseg v pravico namreč povzročijo ukrepi vlade in zakonodajalca na področju gospodarske politike, na tem področju pa imata vlada in zakonodajalec široko polje proste presoje, kakšne ukrepe želita sprejemati in kakšni so njuni (politični) cilji. Za te ukrepe nato nosita politično odgovornost, ni pa namen Ustavnega sodišča, da bi to politično odgovornost korigiralo s svojo presojjo. Zato je presoja zadržana, pri njej se skladno z Ustavo tehta zlasti negativne in pozitivne posledice, ki jih bo ukrep pomenil za javno korist. Takšna ustavnosodna presoja je ustaljena. Večina je presodila, da ukrep zasleduje javno korist, da koristi pretehtajo nad negativnimi posledicami ter da ukrep nedvomno prispeva k cilju ohranjanja javne zdravstvene mreže.

Ob koncu velja opozoriti še na vprašanje statusa obstoječih soglasij za dodatno delo. Vsa že izdana soglasja za dodatno delo ostajajo veljavna skladno z obdobjem, za katerega so bila izdana (če so bila izdana za določeno obdobje). Kot je zapisano v 69. točki obrazložitve, se namreč zaradi te odločbe ne more uporabiti prehodna določba dvajsetega odstavka 46. člena ZZDej-N, ki določa, da soglasja zdravnikom, zaposlenim v javnem zavodu, iz 53.b člena ZZDej ostanejo v veljavi največ 12 mesecev od uveljavitve ZZDej-N. Obstoječa soglasja bodo torej veljala še naprej, jih pa delodajalec lahko prekliče, če zdravnik za soglasje ne bo več izpolnjeval pogojev. Prav tako je nova soglasja dopustno izdajati samo ob izpolnjenosti veljavnih zakonskih pogojev za izdajo soglasij, saj ta niso bila predmet ustavnosodne presoje.

Dr. Neža Kogovšek Šalamon, l.r.
Sodnica